

Uittreksel uit Introductiebrief dd. 2/11/09 aan (bestaande) abonnees van FS met persoonlijke uitnodiging voor het RHK-Symposium van 27/11/09 door Rienk H. Kamer.

De Moeder alles Bubbels en het Nieuwe Azië

DE GROTE OMWENTELING: Het komende symposium gaat uitermate belangrijk voor u zijn. *Enerzijds* verkeren we immers, zoals al vaker en uit vele richtingen wordt gezegd, in een financieel-economische ervaringsperiode van *Once in A Life Time*. En dat moet u vrij letterlijk nemen; daarmee zowel opwindend als spannend indien u maar ernstig vermogensverlies weet te ontlopen. *Anderzijds* houdt dit mede in dat wij thans in de draai zitten van een afsluitend tijdperk naar een volgend, in de subtitel van het symposium van dit jaar een *'Nieuwe Wereldorde'* -genoemd waarin een *'Nieuw Normaal'* zal gelden.

Met een dergelijk *'Nieuw Normaal'* zullen, afgedwongen door de recente crisis van het -financieel -economisch systeem van het westerse kapitalisme, beperktere grenzen blijken voor rendement en welvaart. Dat gaat bijvoorbeeld zover – maar dat merkt u al enigszins – dat zelfs het voor onze westerse welvaartsmaatschappij ontwikkelde *pensioensysteem* vrij zeker niet meer zo zal kunnen werken als het oorspronkelijk gedacht en berekend was. Als een van de komende ontwikkelingen leidt dit naar de conclusie en taak dat ieder voor zichzelf zijn financiële toekomst zal moeten gaan regelen c.q. veilig stellen. **Beleggen zal daardoor niet meer zozeer een 'play' voor extra rendement, maar meer voor (levens) noodzakelijk rendement zijn.**

Ongetwijfeld zullen zich daartoe vele 'adviseurs' aanbieden, zoals banken en overige financiële

bedrijven, die zich daartoe over de reserves van de mensheid willen ontfemen. Maar de voortgaande stroom aan fraudegevallen, corruptie en faillissementen als een van de kenmerken van de financiële sector in de huidige periode is daarvoor niet zeer uitnodigend, gegeven de enorme vermogensvernietiging waarmee dit gepaard gaat (o.a. is volgens *Forbes* het aantal miljardairs in de wereld in één jaar gehalveerd, maar die waren dan ook niet allemaal abonnee van *FS*...)

Op dit punt kan het komende symposium reeds typisch aan één van zijn primaire doeleinden - beantwoorden; namelijk u van superieure informatie en background voorzien, opdat u vooral zelf uw situatie beter kunt beoordelen, afschermen en organiseren. U weet: ik verkoop niets, behalve kennis, raad en soms een concreet positieadvies in het kader van de uitgezette strategie. De acceptatie en uitvoering ervan bepaalt – als steeds – u zelf.

IN PERSPECTIEF: Degenen van u die al wat langer *FS*-abonnee en symposiumdeelnemer zijn, weten dat vorenstaande opmerkingen geen loze kreten zijn maar de grondslag zijn voor een *visie en strategisch scenario voor de langere termijn*. Voorafgegane symposia en *FS*-publicaties hebben, achteraf gezien, over de laatste twintigtal jaar zeer tijdig en doeltreffend de trends en scenario's aangewezen die hebben geleid naar het punt waar de wereld nu is.

Enkele ijkpunten ter herinnering en voor de op-

FINANCIËLE STRATEGIE

bouw van ons scenario en strategie naar de - situatie van heden:

- **De Grote Overgang:** Meteen het eerste van de RHK-Symposia (1991) concentreerde zich op een nieuwe trend: het opkomen van wat we toen nog kenden als “*Derde Wereld-landen*”, nadien uitgegroeid tot een van de grootste beleggingstrends van de 20^e eeuw en tot nu toe: de **Emerging Markets (EM)**. Het symposium van 1994 had als titel en hoofdonderwerp **De Grote Overgang**, waarin de trend werd gewezen dat vooral de Aziatische EM’s een groot stuk van de productie en economie van het Westen zouden gaan overnemen.
- **Structurele Baisse:** Tegen het einde van dat decennium werd in weerwil van een euforische beurs hausse (nieuwe technologie, zoals internet) het scenario ingenomen dat vooral de westerse beurzen op het punt waren aangekomen om in een lange, *structurele* baisse te kantelen, een per saldo voor jaren doorgaande daling die historisch zo’n anderhalf decennium kan duren. Dat bleek een exacte timing, en bijvoorbeeld de Nederlandse AEX-index staat vandaag nog zo’n 60%(!) onder de stand van haar historische hoogtepunt in het jaar 2000. Over belegging in aandelen op lange termijn gesproken...
- **The Perfect Storm:** Tegen de in een structurele baisse niet ongebruikelijke herstel-trend van destijds in, presenteerde het symposium van 2004 onder deze titel de waarschuwing dat het Westen verscheidene tornado’s op economisch-financieel gebied aan het opbouwen was (schulden, dollar, huizen, ernstige recessie), die op een zeer gewelddadige ontlading afstevenden.
- **De Rise&Fall of Great Powers:** De titel van het symposium 2005 met de analyse

dat -China en India in economische macht en uiteindelijk ook politieke invloed boven die van westerse grootmachten zou uitgroeien. De *FS*-beleggingsstrategie was al tijdens de structurele baisse steeds meer uitgeweken naar de Emerging Markets van Azië en legde daar toen nog een forse schep bovenop. **Inmiddels hebben deze EM-grootmachten het destijds getekende kruispunt van opkomst van Azië en neergang van het Westen (m.n. de USA) zelfs sneller gepasseerd dan toen gedacht. Hetgeen in het komende symposium de strategie versterkt met nog meer uitwijking (vlucht?) naar het Nieuwe Azië.**

- De uitbraak van de **Big One**, de grote crash van 2008, begon *FS* in mei 2007 voor te bereiden onder de titel **Preparing for the worst**. In augustus van dat jaar volgde de grootste terugtrekking (verkoop) in eenmaal uit aandelen in onze *Adviesportefeuille*. In de herfst begon de glijvlucht die – met *alle* financiële markten tegelijk (behalve Staatsobligaties) – in de gewelddadige crash van de herfst ‘08 culmineerde.

Zoals u zelf aan de hand van de geschiedenis sinds 1990 kunt controleren, hebben die symposia c.q. strategische scenario’s de Grote Trends van onze tijd steeds ruimschoots op tijd voorzien. En daarmee zijn wij nu aangeland bij de subtitels van de laatste twee symposia. Het symposium van november 2007 (titel: *Wie knabbelt er aan mijn huisje?*) had als subtitel: **Beleggen vanuit uw luie Schietstoel**. En het symposium van vorig jaar (titel: *The BIG One*) had als subtitel **En daarna Andere Tijden voor ondernemers en beleggers**. Die **Andere Tijden** breken dus nu aan onder de benamingen *Nieuwe Normaal* en *Nieuwe - Wereldorde*. Voor wat zij financieel beloven zullen wij voor de naaste toekomst die *schietstoel* hard nodig hebben. Met veiligheidsgordel. Want we krijgen o.m. nog te maken met de **‘Moeder aller Bubbels’**.

FINANCIËLE STRATEGIE

“IK BEN KLAAR MET VOORSPELLEN”.

Wat zeg je me nou: Nóg een bubbel? En dus een nóg grotere klap? Ik vrees van wel (overigens nog niet voor morgen), op basis van wat zich in 2009 en vooral in de laatste maanden heeft ontpopt. Na ongeveer een decennium lang al zoveel bubbels en hun uiteenklappen tijdig te hebben gelokaliseerd en verregaand met de *FS*-abonnees te hebben ontweken, zou ik liever de toekomst nu vanuit een lekkere luie strandstoel i.p.v. een schietstoel met u willen benaderen.

Ik vrees echter dat ik op dat punt wat te snel teveel heb verlangd, of verwacht, van het jaar 2009. Immers, mijn houding na uitbraak van *The BIG One* was, zoals ik aan u maar ook in veel bredere kring in tv-interviews verklaarde: *“Ik ben klaar met voorspellen”*. Wat er plaats heeft gevonden, had ik vrij exact aangekondigd. En je zou verwachten dat de wereld, althans ‘het Westen’ (USA, Europa, Japan), geleerd hebbende van de pijnlijke fouten meteen een *constructieve* heropbouw van ons financieel-economisch systeem zou gaan aanpakken. De grondlegging voor een nieuwe *structurele* hausse van vele jaren. Maar dat kwam anders en, zoals u bovenstaand al zult hebben begrepen, ik zal juist meer dan ooit met zeer scherpe alertheid moeten blijven ‘voorspellen’ i.p.v. er inzake dit soort gevaren klaar mee te zijn. En u nog meer naar veiligere oorden moeten blijven brengen, ook voor meer rendement.

2009 – “EEN VERLOREN JAAR”? Daarmee ontpopte dan ook dit nu aflopende jaar 2009 zich geheel anders dan alom werd verwacht. Kort voor de start van het jaar luidden opvallend eensgezind de verwachtingen van financiële experts en commentatoren dat “*2009 een verloren jaar*” zou zijn. Daarop leek het misschien de eerste twee maanden nog, maar vanaf maart startte een herstelrally. Eerst nog minachtend als een typische ‘baisse-rally’ afgedaan, maar nu tot verbazing van iedereen (er is in de wereld *geen enkele voorspeller* van deze snelheid en omvang te vinden!) een historisch zeldzaam of nooit voorgekomen *Jumbo-Rally* die alle financiële markten meeslept. De gedachte van slechts een “verloren jaar” bleek dus mondiaal een collectieve vergissing te zijn.

Uitlokker van de rally waren overheden die in maart in een poging om de wereld van een *Armageddon* te redden, besloten om *de nucleaire optie* uit te voeren (in financiën). Dat was in dit geval het meest gewaagde extreem, namelijk geld scheppen door het gewoon uit te denken (*‘kwantitatieve verruiming’*). Simpelweg een digitale toevoeging aan de balans van sommige centrale banken. Er komt geen enkel geldbiljet aan te pas.

Behalve dit volgden nog een aantal andere, merkwaaardige of fundamenteel bedenkelijke ingrepen. Soms met de trekken van paniek. En ook werd geld uitgestrooid over consumenten om hen tot bestedingen (o.a. in auto’s en huizen) aan te zetten. Aldus kon vooralsnog slechts *statistisch* een nieuw economisch herstel worden gesuggereerd.

[Einde uittreksel uit RHK-brief aan *FS*-abonnees.]

HET RIENK H. KAMER SYMPOSIUM 2009/2010
27 november 2009 te Den Haag
www.fs-inter.net